EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 27.2.2023
COM(2023) 125 final

2023/0063 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2020/2170 seoses liidu tariifikvootide ja muude impordikvootide kohaldamisega teatavate Põhja-Iirimaale saadetud toodete suhtes

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriik (edaspidi Ühendkuningriik) astus Euroopa liidust välja 1. veebruaril 2020. Väljaastumislepingule lisatud Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli (edaspidi „protokoll“) kohaldatakse alates üleminekuperioodi lõpust, st alates 1. jaanuarist 2021.

Protokolli kohaselt kohaldatakse Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga määruse (EL) nr 952/2013 artikli 5 punktis 2 määratletud õigusakte.

Protokolli alusel liidu ja Ühendkuningriigi vahel sõlmitud kahepoolsetest kokkulepetest ei tulene õigusi ega kohustusi kolmandatele riikidele.

Sellest tulenevalt ei saa mis tahes importi vastavalt liidu imporditariifikvootidele või muudele impordikvootidele, mida kohaldatakse kolmandast riigist pärit ja Põhja-Iirimaale toodud kaupade suhtes, arvestada selle kolmanda riigi õiguste hulka liidu suhtes, välja arvatud juhul, kui kolmas riik on selles kokku leppinud. Selline olukord ohustab liidu ühtse turu nõuetekohast toimimist ja ühise kaubanduspoliitika terviklikkust võimaliku liidu tariifikvootidest või muudest impordikvootidest kõrvalehoidmise kaudu. Kõigis kolmanda riigiga sõlmitud lepingutes, millega nähakse ette liidu tariifikvootide haldamine, nõutakse, et kaubad tuleb importida liitu. Seetõttu võib kõnealune kolmas riik keelduda väljastamast ekspordilitsentse otseimpordiks Põhja-Iirimaale.

Eespool esitatud kaalutluste põhjal võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu 16. detsembril 2020 vastu määruse (EL) 2020/2170, mis käsitleb liidu tariifikvootide ja muude impordikvootide kohaldamist[1]. Kõnealuse määruse artiklis 1 on sisuliselt sätestatud, et väljastpoolt liitu imporditud kauba suhtes võib kohaldada liidu imporditariifikvootidele või muudele imporditariifikvootidele vastavat kohtlemist üksnes juhul, kui kõnealune kaup lubatakse vabasse ringlusse liidu tolliterritooriumil.

Nagu eespool märgitud, ei tulene protokolli alusel liidu ja Ühendkuningriigi vahel sõlmitud kahepoolsetest kokkulepetest õigusi ega kohustusi muudele kolmandatele riikidele, kuid sellest tulenevad konkreetsed õigused ja kohustused Ühendkuningriigile. See loob Ühendkuningriigi puhul ainulaadse olukorra, mis erineb sisuliselt teiste riikide olukorrast Euroopa Liitu eksportimisel. Määruse 2020/2170 praegune sõnastus ei võimalda aga Ühendkuningriigist pärit kaupade Suurbritanniast Põhja-Iirimaale saatmisel kasutada asjaomaseid ELi tariifikvoote.

Ühendkuningriik on näidanud vajadust lasta Põhja-Iirimaal vabasse ringlusse teatavad Ühendkuningriigist pärit terasetooted, nimelt legeerimata terasest ja muust legeerterasest kvartovaltsplaadid[2] ning rauast või legeerimata terasest nurgad, stantsid ja profiilid[3] (mis kuuluvad praegu ELi terasesektori kaitsemeetmete kategooriatesse 7 ja 17), mille suhtes kohaldatakse praegu komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/159 kohaseid kaitsemeetmeid. Ühendkuningriik on esitanud tõendid selle kohta, et kõnealuseid terasetooteid on

---

1 ELT L 432, 21.12.2020, lk 1.

2 CN-koodid: 7208 51 20, 7208 51 91, 7208 51 98, 7208 52 91, 7208 90 20, 7208 90 80, 7210 90 30, 7225 40 12, 7225 40 40, 7225 40 60, 7225 99 00

3 CN-koodid: 7216 31 10, 7216 31 90, 7216 32 11, 7216 39 19, 7216 32 91, 7216 32 99, 7216 33 10, 7216 33 90

Ühendkuningriigi teiste osade ja Põhja-Iirimaa vahel saadetud suurtes kogustes, ning on väljendanud soovi, et lubataks selliste kaupade Põhja-Iirimaal vabasse ringlusse lubamisel kasutada ELi tariifikvoote, mis kehtivad Ühendkuningriigist pärit terasetoodete suhtes, mille suhtes praegu kohaldatakse kaitsemeetmeid. Kõrvalehoidmise riski vähendamiseks tuleks need tooted lähetada otse Ühendkuningriigi teistest osadest.

Kuna vajadus importida tariifikvootide alusel Põhja-Iirimaale Ühendkuningriigist pärit terasetooteid, mille suhtes kohaldatakse kaitsemeetmeid, võib aja jooksul muutuda, tuleks luua asjakohane mehhanism, mis võimaldaks selliste terasetoodete loetelu kiiresti kohandada. Komisjonil peaks olema õigus teha selliseid kohandusi teatavatel tingimustel delegeeritud õigusaktidega praegu kehtiva korra alusel.

Seepärast on asjakohane muuta määrust (EL) 2020/2170, et võimaldada teatavate Ühendkuningriigist pärit ja praegu ELi kaitsemeetmetega hõlmatud terasetoodete (legeerimata terasest ja muust legeerterasest kvartovaltsplaadid ning rauast või legeerimata terasest nurgad, stantsid ja profiilid) suhtes liidu imporditariifikvootide kohast kohtlemist ka juhul, kui need lubatakse Põhja-Iirimaal vabasse ringlusse.

Vastavalt protokolli artikli 5 lõigetele 3 ja 4 koostoimes artikli 13 lõikega 3 kohaldatakse käesolevat määrust ka Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Algatus on kooskõlas vajadusega tagada väljaastumislepingu ning Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli nõuetekohane rakendamine.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Algatus on kooskõlas ka liidu ühise kaubanduspoliitikaga.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõige 2.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ühine kaubanduspoliitika on liidu ainupädevuses. Subsidiaarsuse põhimõtet seetõttu ei kohaldata.

- **Proportsionaalsus**

Kavandatud meede on ainus viis soovitud tulemuse tagamiseks.

- **Vahendi valik**

Vaja on seadusandlikku akti, Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust, kuna kehtivad õigusaktid ei anna komisjonile volitusi kavandatud meetmete vastuvõtmiseks.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll**

Ei kohaldata.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Ei kohaldata.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Ei kohaldata.

- **Mõjuhinnang**

Ei kohaldata.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ei kohaldata.

- **Põhiõigused**

Ettepanek ei mõjuta põhiõiguste teostamist.

4. MÕJU EELARVELE

Ei kohaldata.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Ei kohaldata.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Käesoleva määruse artikliga 1 muudetakse määruse (EL) 2020/2170 artiklit 1, et võimaldada liidu tariifikvootide kasutamist teatavate Ühendkuningriigist pärit terasetoodete puhul (legeerimata terasest ja muust legeerterasest kvartovaltsplaadid ning rauast või legeerimata terasest nurgad, stantsid ja profiilid, mis kuuluvad praegu ELi terasesektori kaitsemeetme kategooriatesse 7 ja 17), mille suhtes kohaldatakse komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/159 kohaseid kaitsemeetmeid, kui need tooted saadetakse Põhja-Iirimaale otse Ühendkuningriigi teistest osadest ja lubatakse Põhja-Iirimaal vabasse ringlusse.

Artikliga 1 nähakse komisjonile ette ka võimalus muuta delegeeritud õigusaktidega nende kaitsemeetmetega kaitstud terasetoodete loetelu, mille jaoks tehakse kättesaadavaks liidu tariifikvoodid, kui see on asjakohane.

2023/0063 (COD)

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega muudetakse määrust (EL) 2020/2170 seoses liidu tariifikvootide ja muude impordikvootide kohaldamisega teatavate Põhja-Iirimaale saadetud toodete suhtes

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

(1) Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2020/2170[4] artiklis 1 on sätestatud, et väljastpoolt liitu imporditud kauba suhtes võib kohaldada liidu imporditariifikvootidele või muudele imporditariifikvootidele või kolmandate riikide kohaldatavatele eksporditariifikvootidele vastavat kohtlemist üksnes juhul, kui kõnealune kaup lubatakse vabasse ringlusse selles artiklis loetletud territooriumidel. Selles sättes käsitletakse riske liidu siseturu nõuetekohasele toimimisele ja ühise kaubanduspoliitika terviklikkusele, mis võivad tuleneda võimalikust liidu tariifikvootidest või muudest impordikvootidest kõrvalehoidmisest. Selles sättes nimetatud territooriumid ei hõlma Põhja-Iirimaad.

(2) Ühendkuningriigi ja Euroopa Liidu vahelise kaubandus- ja koostöölepinguga[5] on ette nähtud, et liit avab kvoodid teatavate Ühendkuningriigist pärit toodete liitu importimiseks. Lisaks antakse kaubandus- ja koostöölepinguga liidule õigus kehtestada Ühendkuningriigist pärit kaupade impordile teatavatel tingimustel muid tariifikvoote või impordikvoote, sealhulgas osana mitmepoolsete kaitsemeetmete kohaldamisest kooskõlas WTO lepinguga. Seepärast on vaja selgitada, kas Ühendkuningriigist pärit ja Põhja-Iirimaal vabasse ringlusse lubatud kaupade suhtes võib kohaldada nimetatud tariifikvoote või muid impordikvoote.

(3) Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu (edaspidi „väljaastumisleping“) Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis (edaspidi „protokoll“) sätestatud kord on Ühendkuningriigi suhtes siduv. Seetõttu on liidu ja Ühendkuningriigi vaheline õigussuhe seoses Ühendkuningriigist pärit ja Põhja-Iirimaal vabasse ringlusse lubatud kaupadega põhimõtteliselt erinev liidu ja mis tahes muu kolmanda riigi vahelisest õigussuhtest seoses sellest kolmandast riigist pärit ja Põhja-Iirimaal vabasse ringlusse lubatud kaupadega.

---

4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2170, mis käsitleb liidu tariifikvootide ja muude impordikvootide kohaldamist (ELT L 432, 21.12.2020, lk 1).

5 ELT L 444, 31.12.2020, lk 14.

(4) Ühendkuningriik on esitanud tõendid selle kohta, et teatavaid Ühendkuningriigist pärit terasetooteid, mille suhtes kohaldatakse praegu komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/159[6] kohaseid kaitsemeetmeid (edaspidi „asjaomased tooted“), on saadetud Põhja-Iirimaale Ühendkuningriigi teistest osadest märkimisväärsetes kogustes. Selleks et tagada kõnealuste saatmiste majanduslik elujõulisus ja võttes arvesse Põhja-Iirimaa eriolukorda, on asjakohane lubada asjaomaste toodete Põhja-Iirimaal vabasse ringlusse lubamisel kasutada vastavaid liidu tariifikvoote.

(5) Selleks et vähendada riski asjaomaste toodete suhtes kohaldatavatest liidu tariifikvootidest kõrvalehoidmiseks samade, kuid muudest riikidest pärit toodete impordi puhul, tuleks asjaomased tooted lähetada otse Ühendkuningriigi teistest osadest.

(6) Lisaks on Ühendkuningriik kohustunud võtma kooskõlas protokolliga vajalikud meetmed selleks, et liidu tariifikvoote kasutavate asjaomaste toodete saatmised arvestatakse õigeaegselt kõnealustest kvootidest maha samal viisil, nagu oleks need kaubad imporditud liitu.

(7) Seepärast tuleks määrust (EL) 2020/2170 vastavalt muuta.

(8) Kuna vajadus importida asjaomaseid tooteid Põhja-Iirimaale võib aja jooksul muutuda, peaks komisjonil olema asjaomaste toodete loetelu kohandamiseks õigus võtta kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 290 vastu delegeeritud õigusakte asjaomaste toodete kohta. On eriti tähtis, et komisjon korraldaks oma ettevalmistava töö käigus asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid toimuksid kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

(9) Vastavalt protokolli artikli 5 lõigetele 3 ja 4 koostoimes artikli 13 lõikega 3 kohaldatakse käesolevat määrust ka Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis seoses Põhja-Iirimaaga.

(10) Selleks et vältida võimalikke häireid asjaomaste toodete saatmisel Ühendkuningriigi teistest osadest Põhja-Iirimaale, peaks käesolev määrus jõustuma võimalikult kiiresti,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) 2020/2170 muudetakse järgmiselt.

(1) Artiklisse 1 lisatakse teine lõik:

„Lisas loetletud Ühendkuningriigist pärit kauba suhtes, mille suhtes kohaldatakse komisjoni rakendusmääruse (EL) 2019/159* kohaseid kaitsemeetmeid ja mis tuuakse Põhja-Iirimaale otseveoga Ühendkuningriigi teistest osadest, võib samuti kohaldada liidu imporditariifikvootidele vastavat kohtlemist, kui kõnealune kaup lubatakse Põhja-Iirimaa territooriumil vabasse ringlusse.

[6] Komisjoni 31. jaanuar 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/159, millega kehtestatakse lõplikud kaitsemeetmed teatavate terasetoodete impordi suhtes (ELT L 31, 1.2.2019, lk 27).

* Komisjoni 31. jaanuar 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/159, millega kehtestatakse lõplikud kaitsemeetmed teatavate terasetoodete impordi suhtes (ELT L 31, 1.2.2019, lk 27).“;

(2) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 1a

Kooskõlas artikliga 1b on komisjonil õigus vastu võtta delegeeritud õigusakte, millega muudetakse käesolevat määrust, et lisada lisas esitatud loetellu teatavad Ühendkuningriigist pärit kaubakategooriad, mille suhtes kohaldatakse rakendusmääruse (EL) 2019/159 kohaseid kaitsemeetmeid ja mis tuuakse Põhja-Iirimaale otseveoga Ühendkuningriigi teistest osadest, tingimusel et Ühendkuningriik on liidule rahuldaval viisil tõendanud vajadust lubada need kaubad Põhja-Iirimaal vabasse ringlusse.

Artikkel 1b

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.

2. Õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte antakse komisjonile viieks aastaks alates [väljaannete talitus: palun sisestada käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. Komisjon koostab selle õiguse andmise kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase ajavahemiku lõppu. Õiguse andmist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle kohta vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad artiklis 1a osutatud õiguse igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud õiguse andmine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.

4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi määratud ekspertidega vastavalt põhimõtetele, mis on sätestatud 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes.

5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

6. Artikli 1a alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole [kahe kuu] jooksul pärast õigusakti teatavakstegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel võib seda tähtaega [kahe kuu] võrra pikendada.“

(3) Käesoleva määruse lisa tekst lisatakse lisana.

Artikkel 2

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel *president*	*Nõukogu nimel* *eesistuja*